

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และสุโขทัย คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นวิธีการในการศึกษา โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม และอาศัยข้อมูลจากเอกสารที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดพื้นที่ศึกษา
2. กลุ่มเป้าหมาย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดพื้นที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และสุโขทัย ซึ่งเป็นการเลือกพื้นที่แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และสุโขทัย เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. วิสาหกิจชุมชน จังหวัดกำแพงเพชร
2. วิสาหกิจชุมชน จังหวัดพิจิตร
3. วิสาหกิจชุมชน จังหวัดสุโขทัย

กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายของวิสาหกิจชุมชนละ 5 คน รวม 35 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน จำนวน 14 คน รวมทั้งสิ้น 49 คน ดังนี้

1. วิสาหกิจชุมชน จังหวัดกำแพงเพชร
  - 1.1 วิสาหกิจชุมชนกระยาสารทวิไลวรรณ ตำบลลานดอกไม้ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
  - 1.2 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรเกาะน้ำโจนสามัคคี ตำบลลานดอกไม้ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. วิสาหกิจชุมชน จังหวัดพิจิตร
  - 2.1 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลจี่วราย อำเภอตะพานหิน

- 2.2 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นบ้านสระยายชี ตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม
- 2.3 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม อำเภอตะพานหิน
- 3. วิสาหกิจชุมชน จังหวัดสุโขทัย
  - 3.1 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านนาล้อม ตำบลลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย
  - 3.2 วิสาหกิจชุมชนเครื่องปั้นดินเผาบ้านทุ่งหลวง ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ
- 4. ผู้นำชุมชน ผู้แทนสำนักงานเกษตรอำเภอหรือผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด และผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5. ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต การตลาด การบริหารจัดการ การเงิน และการออกแบบบรรจุภัณฑ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ข้อมูลของกลุ่ม (2) ข้อมูลการผลิต (3) ข้อมูลการตลาด (4) ข้อมูลการเงิน (5) ข้อมูลการบริหารจัดการ และ (6) ข้อมูลการออกแบบบรรจุภัณฑ์
2. การสนทนากลุ่ม (focus group) จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เพื่อประเมินศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนโดยใช้หลักการวิเคราะห์ของ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์หา (1) จุดแข็ง (2) จุดอ่อน (3) โอกาส และ (4) อุปสรรค ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเป้าหมาย
3. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และสุโขทัย
4. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (1) จุดแข็ง (2) จุดอ่อน (3) โอกาส และ (4) อุปสรรค ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเป้าหมาย
5. ประเด็นวิเคราะห์เพื่อพัฒนาแนวทางเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาศักยภาพ ด้านการผลิต การตลาด การเงิน การบริหารจัดการ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. รวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน และศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และสุโขทัย
2. วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงาน และศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อค้นหาและการกำหนดประเด็นการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. นำประเด็นที่วิเคราะห์จากการดำเนินงานและศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน เข้าสู่กระบวนการการสนทนากลุ่มโดยใช้เทคนิคโดยวิธีระดมความคิดเห็น (brainstorming) เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์

4. นำประเด็นที่ได้จากเวทีสนทนากลุ่มจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ และสมาชิกเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน มาหาข้อสรุปแนวทางการพัฒนาระดับความรู้ ความสามารถ ขจัดปัญหา จุดอ่อน และอุปสรรค รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพ ด้านการผลิต การตลาด การเงิน การบริหารจัดการ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์

5. การพิจารณาร่วมกันระหว่างทีมวิจัย สมาชิกวิสาหกิจชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน

6. สรุปบทเรียนที่ได้จากการจัดกิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง